31996D0706

L 325/20 *URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI* 14.12.1996

SKLEP SVETA
z dne 6. decembra 1996
o sprejetju smernic za usmeritvene programe glede finančnih in tehničnih ukrepov za spremljanje reforme gospodarskih in socialnih struktur v okviru Evro-sredozemskega partnerstva (MEDA)

(96/706/ES)

SVET EVROPSKE UNIJE JE

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1488/96 z dne 23. julija 1996 o finančnih in tehničnih ukrepih za spremljanje reforme gospodarskih in socialnih struktur v okviru Evro-sredozemskega partnerstva (MEDA) [1] in zlasti člena 9(1) Uredbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ker mora Komisija upoštevati ugotovitve in priporočila iz poročil Računskega sodišča o sodelovanju s sredozemskimi partnerji;

ker člen 9 Uredbe (ES) št. 1488/96 določa, da Svet na predlog Komisije sprejme smernice za usmeritvene programe, ki določajo glavne cilje sodelovanja s sredozemskimi partnerji;

ker je Komisija 8. marca 1995 predložila sporočilo z naslovom „Krepitev politike Evropske unije glede Sredozemlja: predlogi za izvajanje Evro-sredozemskega partnerstva“;

ker je bilo Evro-sredozemsko partnerstvo v Barcelonski deklaraciji sprejeto za reševanje izzivov v regiji,

SKLENIL:

Člen 1

Sprejmejo se smernice za usmeritvene programe finančnih in tehničnih ukrepov za spremljanje reforme gospodarskih in socialnih struktur v okviru Evro-sredozemskega partnerstva (usmeritveni programi MEDA), kakor so navedene v Prilogi k temu sklepu.

Člen 2

Te smernice se revidirajo skladno z Uredbo (ES) št. 1488/96, kakor to določa člen 15(6) Uredbe.

Člen 3

Ta sklep se objavi v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*.

Ta sklep začne veljati z dnem objave.

V Bruslju, 6. decembra 1996

Za Svet

Predsednik

D. SPRING

---

[1] UL L 189, 30.7.1996, str. 1.

PRILOGA

SMERNICE ZA USMERITVENE PROGRAME MEDA

1. Program, vzpostavljen z Uredbo (ES) št. 1488/96 (v nadaljnjem besedilu „program MEDA“), predstavlja glavni finančni instrument Evropske skupnosti za izvajanje Evro-sredozemskega partnerstva. Glavni namen programa je spodbujati in podpirati reformo gospodarskih in socialnih struktur sredozemskih partnerjev zlasti pri pripravi na prosto trgovino z Evropsko skupnostjo.

2. Program MEDA temelji na spoštovanju demokratičnih načel in pravne države ter spoštovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki so njegov bistveni element in katerih kršitev bi upravičevala sprejetje ustreznih ukrepov.

Izkušnje, pridobljene z dvostranskimi protokoli

3. Program MEDA gradi na izkušnjah, pridobljenih pri uporabi instrumentov nove sredozemske politike, zlasti na dvostranskih finančnih protokolih in aranžmaju za regionalno sodelovanje. Po štirih generacijah finančnih protokolov s sredozemskimi partnerji obstaja potreba po izboljšanju ukrepov za sodelovanje. Če naj program MEDA ustrezno odgovarja na izzive po bistveno tesnejšem sodelovanju na novih in na obstoječih področjih, je treba povečati fleksibilnost pri načrtovanju. To je zato, da bi se izognili razpršitvi prizadevanj za sodelovanje pri preveč dejavnostih in upravičencih ter dali pobude za hitro in učinkovito izvajanje zaveze in izplačevanje sredstev. Program MEDA mora biti tudi prilagodljiv, da bo mogoče upoštevati pridobljene izkušnje pri njegovem izvajanju ter potrebe in prednostne naloge sredozemskih partnerjev, ki se spreminjajo glede na socialne in gospodarske izzive. Treba je ohraniti zlasti visoko raven fleksibilnosti glede zneskov, ki se za usmeritvene programe dodelijo kot nevezana sredstva, ter dodeljevanje sredstev prilagajati hitrosti reformnega procesa in doseženemu napredku pri makroekonomski stabilizaciji.

Večletno načrtovanje

4. Za okrepitev učinkovitosti načrtovanja in izvajanja mora biti fleksibilnost programa MEDA dopolnjena tudi z jasno metodo načrtovanja. Zlasti je treba partnerje obvestiti o tem, kakšna sredstva bodo dana na voljo v naslednjih letih. Tako večletno načrtovanje povečuje možnost sprejemanja ukrepov s srednjeročnimi učinki. Uredba (ES) št. 1488/96 (v nadaljnjem besedilu Uredba MEDA) določa za obdobje 1995 do 1999 [1] okvirni znesek 3424,5 milijona ECU, ki bo razdeljen med dvostranske programe in regionalni program. Usmeritveni programi MEDA morajo identificirati dejavnosti, ki prispevajo k doseganju širših ciljev partnerstva. Pomembno načelo nove zasnove načrtovanja je, da se lahko te dejavnosti in spremljajoči usmeritveni finančni okviri prilagajajo izvajanju projekta. Posebna pozornost bo namenjena zagotavljanju preglednosti, zadostnemu nadzoru projekta in splošni usklajenosti dejavnosti, ki se bodo financirale iz ustreznih dodeljenih proračunskih sredstev.

Strateški ukrepi

5. Uspešen socialni in gospodarski razvoj sredozemskih partnerjev je predvsem odvisen od njihovih lastnih prizadevanj. Da bi bili učinkoviti, morajo usmeritveni programi temeljiti na skupnem razumevanju gospodarskih, socialnih in političnih izzivov, na katere naleti vsak partner in regija kot celota. Zato je prvi pogoj za uspeh programa MEDA reden in izčrpen dialog na dvostranski in regionalni ravni. Usmeritveni programi se bodo osredotočali na omejeno število prednostnih področij, ki se določajo v dialogu s temi državami ter v sodelovanju z dvostranskimi prizadevanji držav članic in drugih donatorjev, ter zlasti na področja, na katerih lahko Skupnost na podlagi svojih izkušenj in strokovnega znanja največ prispeva. V ta namen Komisija pri svojem načrtovanju in pri izvajanju programa skrbi za potrebno koordinacijo z državami članicami in drugimi donatorji, da bi zagotovila optimalno usklajenost z njihovimi dejavnostmi in ukrepi. Med Komisijo in državami članicami poteka tesno sodelovanje pri načrtovanju in razvoju usmeritvenih programov ter pri izdelavi posameznih projektnih predlogov. Vsak usmeritveni program in projektni predlog mora vsebovati sklic na ustrezne študije o preteklih izkušnjah in rezultatih.

---

[1] Evropski svet iz Cannesa z dne 12. junija 1995 je dal soglasje k globalnemu finančnemu okviru za sredozemske tretje države za obdobje 1995 do 1999 v višini 4 685 milijonov ECU. Program MEDA v višini 3 424,5 milijona ECU predstavlja največji del. Preostanek sestavljajo protokoli določenih držav in tematske finančne linije.

6. Pri uresničevanju cilja trajnostnega gospodarskega in socialnega razvoja Komisija v svoji analizi, ki jo vsebujejo usmeritveni programi, ter pri načrtovanju in oblikovanju programov sodelovanja skrbno upošteva zlasti vidike okoljskega ravnotežja, finančne in gospodarske donosnosti, trajnostnega razvoja, učinkov na enake možnosti med spoloma in sposobnost lokalnih organov (tudi na področju raziskav, tehnološkega razvoja in prenosa tehnologij). V analizi Komisija tudi skrbno preuči učinkovitost preteklih dejavnosti Skupnosti in ukrepov, ki jih podpirajo države članice in drugi donatorji. V analizi se nameni posebna pozornost ciljnim skupinam, kakršni so najrevnejši sloji prebivalstva, ženske in mladina. Na dvostranski ravni bo program MEDA zagotavljal partnerjem podporo pri gospodarski tranziciji in krepitvi socialno-ekonomskega ravnotežja. Za vse projekte v dvostranskih in regionalnih programih se bo zahtevala pisna ocena vplivov na okolje v skladu z veljavnimi predpisi Skupnosti na tem področju. Komisija v predlog projekta vključi ustrezne pogoje in po potrebi po Prilogi II Uredbe MEDA zagotovi usklajenost z merili iz Bretton Woodsa.

7. (i) Gospodarstva v regiji se srečujejo s skupnim izzivom potrebe po ustvarjanju delovnih mest in izboljšanju življenjskega standarda v povezavi s hitrim naraščanjem števila prebivalcev. Potrebni zagon za hitrejši razvoj se lahko doseže samo z večjo konkurenčnostjo na svetovnem trgu. Za to pa je med drugim potrebna večja sposobnost partnerjev za inovacije. Ker se svobodna trgovina uvaja postopoma, morajo vlade omogočiti prostor za rast in tuje naložbe, pri katerih je vodilen zasebni sektor. Stabilno upravljanje na makroekonomski ravni morata dopolnjevati regulativni okvir in gospodarska politika, ki spodbuja razvoj in je naložbam prijazna. Usmeritveni programi bodo pri načrtovanju ukrepov upoštevali značilnosti vsakega gospodarstva.

(ii) Gospodarsko rast mora spremljati večja socialna kohezija. Še vedno ni zagotovljen enakopraven dostop do osnovnih storitev, kakršne so izobrazba, zdravje, sistemi socialne varnosti, stanovanje in oskrba z vodo, kar v državah partnericah zmanjšuje pričakovano življenjsko dobo velikega dela prebivalstva in negativno vpliva na možnosti za dolgoročno rast. Te potrebe je nujno treba rešiti z boljšo kakovostjo in učinkovitejšimi storitvami. Za razvoj človeških virov, ki predstavljajo največjo prednost regije za prihodnost, so potrebni strateški ukrepi. Pomemben dejavnik socialnega razvoja regije je zlasti vključevanje mladine in žensk na trg dela.

Dvostranski in regionalni programi se morajo dopolnjevati.

8. Podpora se jim bo zagotovila z ukrepi, določenimi v Uredbi MEDA. Poleg tega je bilo mogoče v stalnem dialogu s partnerji razviti naslednje splošne smernice.

9. Dejavnosti na dvostranski in regionalni ravni se morajo dopolnjevati in/ali medsebojno krepiti, da bodo omogočale trajnostne politične in gospodarske učinke programa MEDA in da bodo cilji, sprejeti v Barcelonski deklaraciji, doseženi čim bolj učinkovito. Na podlagi lastnih izkušenj Unija meni, da prihodnja blaginja in stabilnost njenih partnerjev temeljita na tesnejšem medsebojnem sodelovanju na gospodarskem, socialnem in političnem področju. Odprava ovir bo spodbujala ekonomije obsega in izboljševala tržne priložnosti, kar bo omogočilo naložbe in spodbujalo izmenjavo idej in boljše medsebojno razumevanje. Regionalni usmeritveni program bo izražal napredek, ki je bil pri večstranskem sodelovanju pri vprašanjih skupnega pomena, kakor so dogovorjena v navedeni deklaraciji, dosežen v okviru procesa, začetega v Barceloni, in bo krepil dejavnosti v podporo decentraliziranemu sodelovanju. Ukrepi znotraj regije ne smejo povzročiti, da bi se sredstva za dvostranske dejavnosti uporabljala drugje. Vsak usmeritveni dvostranski program bo vključeval informacije o vseh dejavnostih, financiranih iz programa Skupnosti za regionalno sodelovanje, ki zadeva ali bo zadeval določeno državo partnerico.

Koncept decentralizacije

10. Da bi učinkoviteje pomagali ciljnim skupinam prebivalcev in razširili sodelovanje v programu MEDA na razne dele civilne družbe, ki so vključeni v obseg evro-sredozemskega sodelovanja, si bo Komisija prizadevala, da bi dejavnosti načrtovala in izvajala skupaj z akterji, ki so neposredno udeleženi in ki imajo potrebne izkušnje za uspešno načrtovanje in izvajanje ukrepov. Komisija bo skrbela za vestno upravljanje in redno preverjanje učinkov navedenih programov.

Dvostranski usmeritveni programi

11. Za dvostranske programe se prednostne naloge določijo ob upoštevanju stopnje razvoja gospodarstva in družbe v neki državi ter glede na usposobljenost institucij. V luči sklenitve ali izvajanja pridružitvenih sporazumov je treba pri odločanju o usmeritvenih programih upoštevati potrebe sredozemskih partnerjev, njihovo sposobnost za sprejemanje sredstev ter napredek v procesu strukturne reforme, pa tudi skupno določene prednostne naloge, zlasti tiste, ki izhajajo iz gospodarskega dialoga in pridružitvenih sporazumov. Treba je nameniti ustrezno prizadevanje glede pospeševanja programov, ki prispevajo k razvoju demokracije in spoštovanju človekovih pravic. Med vidiki in področji gospodarskega in socialnega razvoja, ki pridejo v poštev za finančno podporo, so v nadaljevanju navedene glavne usmeritve dvostranskih usmeritvenih programov med Skupnostjo in posameznimi sredozemskimi partnerji v prvem letu programa MEDA.

12. *Za Magreb velja naslednje:*

— podpora Maroku mora temeljiti na dveh glavnih komplementarnih oseh. Pri prvi gre za izboljšanje socialno-ekonomskega ravnotežja z ukrepi za razvoj podeželja, oskrbo z vodo in razvoj socialnih storitev, zlasti izobraževanja in zdravstvenega varstva. V tem smislu se morajo upoštevati tudi potrebe severnih provinc. Druga os se nanaša na podporo gospodarski tranziciji v povezavi z izvajanjem Pridružitvenega sporazuma in obsega zlasti finančno podporo za srednjeročno strategijo, ki bo prispevala k makroekonomski stabilizaciji, ter obsežne strukturne reforme in ukrepe za krepitev konkurenčnosti podjetij,

— v Tuniziji se podpora osredotoča na dve komplementarni glavni osi. Prva os, podpora gospodarski tranziciji v povezavi z izvajanjem Pridružitvenega sporazuma, vključuje večinoma naslednje dejavnosti: finančno podporo gospodarskim reformam, pomoč pri ukrepih za gospodarsko nadgradnjo (ki mora vključevati razvoj finančnega sektorja), pospeševanje domačih naložb, program za poklicno usposabljanje in posodobitev gospodarske infrastrukture. Pri drugi osi, tj. krepitvi socialnega ravnotežja, gre zlasti za ukrepe za pospeševanje razvoja podeželja in zagotavljanje novih delovnih mest, vključno z razvojem mikropodjetij,

— ukrepi v korist Alžirije se morajo osredotočiti na dve komplementarni osrednji področji. Prvo področje je krepitev socialno-ekonomskega ravnotežja z izboljšanjem ukrepov za socialno varstvo in za zadovoljitev osnovnih socialnih potreb, kratkoročno odpiranje delovnih mest in pospeševanje gradnje stanovanj. Sprejeti morajo biti tudi ukrepi za varovanje okolja. Drugo področje predstavlja pospeševanje gospodarske tranzicije s programi strukturnega prilagajanja, pospeševanja razvoja majhnih in srednje velikih podjetij (MSP), s programom za prestrukturiranje in posodobitev industrije in tudi razvoj finančnega sektorja.

13. *Za Mašrek velja naslednje:*

— podpora Egiptu se osredotoča na dve glavni komplementarni osi. Krepitev socialnega ravnotežja predstavlja večji del finančnega sodelovanja. Vključevati mora prispevek v sklad za socialni razvoj za izboljšanje storitev, ublažitev revščine in ustvarjanje delovnih mest skupaj s programom za reformo osnovnega izobraževanja. Sprejeti se morajo tudi ukrepi za varovanje okolja. Pospeševanje gospodarske tranzicije mora predstavljati drugo os in mora vključevati program za posodobitev industrije, program za poklicno usposabljanje ter poglobitev in širitev finančnega sektorja,

— sodelovanje z Jordanijo obsega predvsem program strukturnega prilagajanja, ki mora zagotoviti potrebno finančno podporo za stabilizacijo obstoječih resnih makroekonomskih neravnotežij in pospeševanje gospodarskih reform ob upoštevanju najobčutljivejših družbenih sektorjev. Sprejmejo se lahko tudi drugi ukrepi, kakršen je razvoj rizičnega kapitala za pospeševanje podjetij. Na socialnem področju se sprejmejo ukrepi za poklicno izobraževanje in dejavnosti za varovanje okolja,

— v programu za Libanon se še naprej podpira rekonstrukcijski proces. Na področju socialno-ekonomskega ravnotežja je treba krepiti administrativne zmogljivosti države vključno z lokalnimi organi in javno upravo. Sprejmejo se tudi ukrepi na področju oskrbe z vodo in za varovanje okolja. Pri gospodarski tranziciji se podpira rekonstrukcija, pospeševanje zasebnega sektorja, rizičnega kapitala, poklicno usposabljanje in ukrepi za izdajanje ustreznih spričeval,

— da bi v Siriji podprli postopno ekonomsko liberalizacijo, se sodelovanje osredotoča na izboljšanje uprave, zlasti javne uprave in socialnih storitev, lokalne uprave in osrednjih ministrstev. Ti ukrepi naj bi imeli dvojni cilj, tj. zagotavljanje ugodnejših pogojev za zasebni sektor in izboljšanje življenjskih razmer prebivalstva. Podpirali pa naj bi tudi posodobitev bančnega sektorja,

— Evropska unija je najpomembnejši finančni partner Palestinske uprave vse od leta 1993. Glavni cilj tega sodelovanja je bilo pospeševati palestinsko gospodarstvo, da bi z razvojem njegove proizvodne osnove in podpiranjem njegovega vključevanja v regionalno in mednarodno trgovino zmanjšali njegovo odvisnost od Izraela. Prednostna področja za pomoč so rehabilitacija in rekonstrukcija osnovne infrastrukture ter postopna vzpostavitev palestinskih institucij in razvoj zasebnega sektorja.

14. Program za Turčijo bo kot prednostne določil ukrepe, ki so na eni strani povezani s potrebnim prilagajanjem gospodarstva, na drugi strani pa podpirajo socialne storitve in skrb za okolje; splošni cilj teh ukrepov pa bo vzpostavitev carinske unije. Tako se bodo sprejeli ukrepi za pospeševanje konkurenčnosti majhnih in srednje velikih podjetij ter razvoj uprave z institucionalnim sodelovanjem. Sprejeli pa naj bi tudi projekte in programe na okoljskem področju. Dejavnosti v socialnih sektorjih naj bi se osredotočale na potrebe revnih ter na izobraževanje in zdravje.

Pospeševanje gospodarske tranzicije

15. Sredozemske partnerske države potrebujejo pomoč pri pripravi na prosto trgovino s Skupnostjo in v svojih prizadevanjih za dvig življenjskega standarda. Širši cilj ukrepov Skupnosti bo zato izboljšati konkurenčnost gospodarstev partnerskih držav za zagotovitev trajnostne gospodarske rasti zlasti z boljšimi rezultati na izvoznem področju.

S tem ciljem bo dana pomoč zlasti na naslednjih področjih:

— zagotavljanje ugodnega okolja s krepitvijo makroekonomskega okvira ter razvoj zakonodaje in institucij, ki so potrebne za konkurenčno tržno gospodarstvo, kar je nujna osnova za gospodarski in socialni razvoj. V ta namen naj bi pri partnerjih, ki so pripravljeni izvesti potrebne reforme, v tesnem sodelovanju z institucijami iz Bretton Woodsa podpirali ukrepe strukturnega prilagajanja,

— ustvarjanje ustreznega pravnega in upravnega okvira, ki bo stabilen, zanesljiv in v skladu s cilji Evro-sredozemskega partnerstva,

— pospeševanje trgovine vključno s pomočjo na področju carinskih dajatev in posrednih obdavčitev, usklajevanje standardov ter veterinarskih in fitosanitarnih predpisov, pa tudi promocijski programi za izvoz,

— usklajevanje zakonodaje in standardov ter krepitev institucij na področju varovanja okolja,

— razvoj finančnega sektorja s podporo na ravni strategije in pomočjo za krepitev centralnih bank, zato da bi se razvile komercialne banke ter širili in krepili finančni trgi; pri tem pa bo namenjena posebna pozornost spodbujanju domačega varčevanja in naložb ter pospeševanju zlasti evropskih naložb v regijo. Posebno pomembno je izboljšanje dostopa do finančnih storitev, zlasti za zasebna majhna in srednje velika podjetja,

— izboljšanje produktivnosti podjetij, zlasti s posodobitvijo majhnih in srednje velikih podjetij ter pospeševanjem in spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij s poslovnim svetovanjem, usposabljanjem in informacijami,

— poslovno sodelovanje med evropskimi in sredozemskimi podjetji, zlasti majhnimi in srednje velikimi, z vzpostavljanjem omrežij, skupnimi naložbami, licenčnimi pogodbami, franšiznimi pogodbami, kooperacijskimi pogodbami in centri za specializirane storitve,

— pospeševanje privatizacije za zagotavljanje učinkovitega prenosa lastništva, vodenja in nadzora nad zasebnim sektorjem,

— sodelovanje na področju energije, prometa, oskrbe z vodo in telekomunikacij glede politike, medsebojnega povezovanja in medsebojnega delovanja infrastrukture in omrežij, izboljšanje kakovosti in znižanje stroškov zagotavljanja storitev, industrijsko sodelovanje vključno z industrijskimi conami ter raziskavami in tehnološkim razvojem,

— podpiranje mikropodjetij za pospeševanje podjetništva in pomoč pri vključevanju vseh segmentov družbe v proces gospodarske rasti,

— razvijanje človeških virov z izboljšanjem upravljanja, ciljne usmerjenosti ter kakovosti poklicnega in poslovodnega usposabljanja,

— spodbujanje inovativnih sistemov partnerjev z boljšimi zmogljivostmi na področju razvoja ter tehnološkega razvoja in mehanizmov za prenos tehnologije in pospeševanje razvoja ustreznih nacionalnih inovacijskih politik.

Krepitev socialno-ekonomskega ravnotežja

16. Da bi znižali kratkoročne stroške gospodarske tranzicije in družbe bolje pripravili na prihodnost, je pomembno zlasti, da ta proces spremljajo ustrezni ukrepi na področju socialne politike.

— Razvoj podeželja ostaja bistvena strategija za boj proti revščini in preprečevanje še večje razlike v blaginji med prebivalci na podeželju in v mestih. Večina prebivalstva v sredozemskih državah partnericah ostaja kulturno in gospodarsko še naprej povezana s podeželjem. Še večje preseljevanje na urbana območja bi lahko imelo resne socialne, politične in ekološke posledice. Zvišanje produktivnosti v kmetijstvu ima pomembno vlogo pri izboljšanju življenjskega standarda na podeželju; isto velja za razvoj majhnih in mikropodjetij. Ciljno usmerjeni programi so potrebni tudi za zadovoljevanje osnovnih potreb, kakršne so storitve primarnega zdravstvenega varstva in izobraževanja, oskrba z vodo in kanalizacija ter oskrba z energijo.

— Posebno pozornost je treba nameniti ohranjanju okoljskega ravnotežja v državah partnericah s podporo razvijanja zmogljivosti na področju analize okolja, upravljanja okolja, uveljavljanjem zakonodaje na okoljskem področju in izvajanju teh predpisov. Za posojila Evropske investicijske banke za okoljske projekte se lahko odobrijo subvencionirane obrestne mere kot nadomestilo za stroške zagotavljanja boljših okvirnih pogojev za okoljske projekte.

— Programe za izboljšanje življenjskih razmer na urbanih območjih, vključno z razvojem mreže socialne varnosti, kjer je to ustrezno, morajo podpirati proaktivne politike zaposlovanja in ukrepi za preprečevanje revščine. Ta podpora je lahko v obliki socialnega sklada, ki pospešuje zaposlovanje prikrajšanih socialnih skupin ter podpira ciljno usmerjene ukrepe na področju zdravstvenega varstva in izobraževanja. Pomoč se lahko ponudi tudi pri oblikovanju socialne politike, zlasti na področju zdravstvenega zavarovanja in zavarovanja za primer brezposelnosti ter pokojninskih sistemov.

— Podpirati je treba ukrepe za izboljšanje socialne infrastrukture in zagotavljanje socialnih storitev. Osnovno zdravstveno varstvo se lahko financira tudi kot del strateškega cilja za zmanjšanje rasti prebivalstva. Podpirati je treba še zagotavljanje ustreznih stanovanjskih razmer.

— Podpirati je treba ukrepe za zagotavljanje storitev na področju izobraževanja in usposabljanja, zlasti osnovnega izobraževanja in poklicnega usposabljanja za dekleta in ženske, in to zlasti na podeželskih območjih.

— Ukrepi za krepitev sodelovanja na področju ribištva in trajnostnega izkoriščanja morskih virov.

Razvoj civilne družbe

17. Razvoj civilne družbe se mora podpirati z ukrepi za uveljavljanje človekovih pravic, demokratizacijo in pravno državo. Podpora takim ukrepom lahko vključuje decentralizirano sodelovanje. Spodbujati je treba sodelovanje na področju raziskav in tehnološkega razvoja ter prenosa tehnologij, tako da se omogočajo stiki med zasebnimi in javnimi akterji. Podpirajo se kulturne dejavnosti, ki pospešujejo dialog in izmenjavo med kulturnimi zvezami in omrežji. V okviru razvoja resnične Evro-sredozemske informacijske družbe je treba krepiti transmediteranske informacijske in komunikacijske dejavnosti. Socialne partnerje in nevladne organizacije je treba spodbujati k prevzemu aktivne vloge.

Smernice za regionalni usmeritveni program

18. Regionalno sodelovanje se dopolnjuje z dvostranskim sodelovanjem in pokriva tri poglavitna področja Evro-sredozemskega partnerstva. Med vidiki in področji gospodarskega in socialnega razvoja, ki pridejo v poštev za finančno podporo ter so navedeni v Barcelonski deklaraciji in v Prilogi II Uredbe MEDA, so v nadaljevanju nakazani glavni vidiki sedanjih regionalnih usmeritvenih programov med Skupnostjo in posameznimi sredozemskimi partnerji. Pri tem je treba ustrezno upoštevati napredek, dosežen na sestankih, ki so bili organizirani v okviru nadaljnjih ukrepov po medministrski konferenci v Barceloni. Skupni cilj je spodbujati boljše medsebojno razumevanje med državami partnericami z boljšim poznavanjem problemov regije na političnih, gospodarskih, socialnih in kulturnih področjih, kar bo olajševalo izmenjavo najboljših praks, prenos znanja in izkušenj ter pospeševanje skupnih projektov, ki so v obojestranskem interesu. Evropska unija bo še naprej podpirala bližnjevzhodni mirovni proces.

19. Na političnem področju in pri dvostranskih programih se lahko z ukrepi, ki sodijo v okvir Uredbe MEDA, daje podpora za:

— razvoj demokracije in spoštovanje človekovih pravic,

— boljšo preglednost in večjo učinkovitost vladnih ustanov,

— gradnjo zaupanja v krepitev stabilnosti v regiji.

20. Na gospodarskem in finančnem področju bo pomoč dana za pripravo na prosto trgovinsko območje s pospeševanjem konkurenčnosti in lajšanjem gospodarske tranzicije zlasti na področjih carinskih predpisov, predpisov glede porekla blaga, statistike, standardov ter veterinarskih in fitosanitarnih predpisov ter na področju bančništva in trgov vrednostnih papirjev.

Ustrezni ukrepi bodo sprejeti tudi glede prometa, energije (na tem področju naj bi Evro-sredozemski energetski forum deloval kot instrument za koordinacijo), telekomunikacij in informacijske tehnologije, regijskega sodelovanja, turizma, okolja, znanosti in tehnologije, vode in ribištva. Podpiralo se bo tudi sodelovanje med raziskovalnimi in razvojnimi centri ter gospodarskimi akterji v omrežjih za pospeševanje prenosa znanja in izkušenj ter razvoja skupnih naložb in poslovnih priložnosti.

21. Na socialnem in kulturnem področju se bodo decentralizirani programi izmenjav med civilnimi družbami Evropske unije in Sredozemskih partneric izvajali na področju visokega šolstva, medijev, lokalne uprave, tehnologije in drugih področjih skupnega interesa.

Sprejeli se bodo še drugi ukrepi za podporo lokalne uprave, kulturnega dialoga, medijev, izmenjave mladih, izmenjave med civilnimi družbami, ki so določeni v okviru Evro-sredozemskega partnerstva, kakršni so dialogi, projekti skupnega interesa in sodelovanje v omrežjih. Z uporabo moderne informacijske tehnologije se bodo krepile raziskave in tehnološki razvoj, prenos tehnologije ter informacijske in komunikacijske dejavnosti.

Končno se lahko zagotavlja tudi tehnična pomoč za boj proti trgovini z mamili, terorizmu in mednarodnemu kriminalu. Ukrepi na tem področju lahko zadevajo izmenjavo informacij in izkušenj, združljivost podatkov in krepitev pravnih sistemov.

Redni pregledi in naknadna ocena

22. Komisija bo posvetila največjo pozornost skrbnemu upravljanju dvostranskih in regionalnih usmeritvenih programov ter posameznim projektom in programom, ki se bodo prek teh programov financirali. Ti programi bodo predmet rednih pregledov in naknadnega ocenjevanja. Navedene analize bodo vključevale oceno, v kakšni meri so bili določeni cilji doseženi, oceno ekonomske donosnosti in razmerja med stroški in koristmi za različne dejavnosti ter njihovega prispevka k Evro-sredozemskemu partnerstvu v celoti. Posebna pozornost bo posvečena tudi načinu, kako so usmeritveni programi in projekti zajeli ključna vprašanja, določena v teh smernicah. Države članice so obveščene o rezultatih analiz.